

Secondary School Students' Views on Education Information Network

Eda OĞUZTEKİN, Erciyes University, ORCID ID: 0000-0003-1773-6383

Oktay BEKTAŞ, Erciyes University, ORCID ID: 0000-0002-2562-2864

Melek KARACA, ORCID ID: 0000-0002-6957-5932

Mustafa METİN, Erciyes University, ORCID ID: 0000-0002-6936-510X

Abstract

This research aims to identify the opinions of secondary school students about the Education Information Network (EIN). The study was structured according to the phenomenology design, one of the qualitative research methods. The study group of the research consists of three boys and five girls students studying in a public secondary school in the Eastern Anatolia Region. The research data were collected online using the ZOOM program through semi-structured interviews. Data were analyzed with descriptive and content analysis. The codes obtained from the analysis results were presented in a table. As a result of the research, students use EIN every day and prefer the system to attend live classes, do homework, and study on this platform. There are problems, such as the slow operation of the system, sometimes not opening, and getting notifications. The platform has positive features, such as providing access to resources and contributing to learning. EIN's waiting time for live lessons and the absence of elective courses was seen as a negative situation for students. In the light of the results obtained from the research, it is suggested to enrich the EIN course contents and provide training for the use of the program.

Keywords: EIN, secondary school students, student opinions

Inonu University
Journal of the Faculty of
Education
Vol 23, No 1, 2022
pp. 433-459
DOI:10.17679/inuefd.985561

Article Type
Research Article

Received
20.08.2021

Accepted
04.05.2022

Suggested Citation

Oğuztekin, E., Bektaş, O., Karaca, M. & Metin, M. (2022). Secondary School Students' Views on Education Information Network. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 23(1), 433-459. DOI: 10.17679/inuefd.985561

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Education Information Network (EIN) was designed as an online social platform by the General Directorate of Innovation and Education Technologies (GDoIET) in 2012 to provide educational e-content and present digital educational materials to teachers and students. EIN has an important place in our education system. In terms of being a platform that provides free service to the individual with the educational materials, it can be carried wherever it is needed and hosts the contents of the teachers and students in the schools affiliated with the Ministry of National Education. (Demir et al., 2018, p. 409; EIN, 2021a). As a result of the extraordinary situation that emerged with the pandemic process that affected the whole world, also in Turkey, the EIN platform has experienced its busiest period since its establishment to continue its educational activities (Dogan & Kocak, 2020, p. 112).

Purpose

During the pandemic process, EIN's interface and live lesson modules have been renewed. It is important to determine the opinions of the students, who are the primary addressees of the EIN platform, on this issue during the Covid-19 process. This platform is effective in terms of education. When the literature is examined, no study has been found to determine the views of secondary school students about EIN during the Covid-19 process. In this context, it is thought that getting the opinions of secondary school students about the EIN platform during the pandemic process is important in terms of identifying the failures in education. In addition, on behalf of the development of the EIN platform, this study will offer a different perspective to the practitioners and preparers of the EIN education portal from the perspective of students. In the light of all these evaluations, it is aimed to determine the opinions of secondary school students about EIN, whose interface was renewed during the Covid-19 process.

Method

This study was conducted based on the phenomenology design, which is one of the qualitative types of research. The study group of the research consists of eight students studying at a public secondary school in the Eastern Anatolia Region. The data of the study were obtained through semi-structured interviews. The obtained data were analyzed based on descriptive and content analysis.

Findings

According to the research findings, it has been determined that students use EIN every day and they prefer the system to attend live classes, do homework, and study on this platform. It has been observed that the main problems experienced in the use of EIN are that the system works slowly, sometimes it does not open, and there are problems, such as not being able to receive notifications. The positive aspect of the application is that it provides access to resources. It has been found that the negative aspect is that it gives a waiting time for the live lessons. Providing a better understanding of the positive aspects of the EIN course contents, it has been determined that the negative aspects are that the contents are not opened more and there are no elective course resources. In the study, it has been found out

that the EIN point system provides positive competition among students and negatively results in more sharing on the platform.

Discussion & Conclusion

As a result of the research, it was determined that the students had both positive and negative opinions about the EIN platform. For example, the positive aspect of EIN is that it provides distance education and learning and access to resources wherever there is the internet. There are similar results in the literature (Ezer & Aksut, 2021, p. 213; Demir et al., 2020, p. 417). It has been concluded that there are some technical problems in the system as one of the negative features of EIN. Similarly, Dogan and Kocak (2020, p. 121) found in their study that the EIN system works slowly and that problems such as the system not opening are consistent with the current study result. According to the results of the research, it is a negative situation that it is seen that the homework given through the EIN is not done in the system although they are done by the students. These problems can be caused by technical glitches. Another negative feature is that students cannot find the tests in EIN, and the number of questions in the tests is low. There are also studies in the literature stating that the EIN course content is insufficient (Tuysuz & Cumen, 2016, p.293; Sagır & Dal, 2021, p.346).

Ortaokul Öğrencilerinin Eğitim Bilişim Ağı'na Yönelik Görüşleri

Eda OĞUZTEKİN, Erciyes Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-1773-6383

Oktay BEKTAŞ, Erciyes Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-2562-2864

Melek KARACA, ORCID ID: 0000-0002-6957-5932

Mustafa METİN, Erciyes Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0002-6936-510X

Öz

Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin Eğitim Bilişim Ağı'na (EBA) yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma, nitel araştırma yöntemi desenlerinden fenomenoloji desenine göre yapılandırılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Doğu Anadolu Bölgesinde bir devlet ortaokulunda öğrenim gören üç erkek ve beş kız öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla ZOOM programı üzerinden çevrimiçi olarak toplanmıştır. Veriler betimsel ve içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarından elde edilen kodlar tablolaştırılarak 12 kategori altında sunulmuştur. Araştırma sonucunda öğrencilerin çoğunlukla EBA'yı her gün kullandıkları ve bu platform aracılığıyla canlı derslere girmek, ödev yapmak, ders çalışmak için sistemi tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Sistemin yavaş çalışması, bazen açılmaması, bildirim gelmemesi gibi sıkıntıların yaşandığı belirlenmiştir. Platformun kaynaklara erişim imkânı tanınması ve öğrenmeye katkıda bulunması gibi olumlu özelliklerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. EBA'nın canlı derslere girişte bekleme süresi vermesi ve seçmeli derslere ait içeriklerin bulunmaması ise öğrenciler açısından olumsuz bir yön olarak görülmüştür. Araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında, EBA ders içeriklerinin zenginleştirilmesi ve programın kullanımına yönelik eğitimler verilmesi önerisinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: EBA, ortaokul öğrencileri, öğrenci görüşleri

Inönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 23, Sayı 1, 2022
ss. 433-459
DOI:10.17679/inuefd.985561

Makale Türü
Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi
20.08.2021

Kabul Tarihi
04.05.2022

Önerilen Atıf

Oğuztekin, E., Bektaş, O., Karaca, M. & Metin, M. (2022). Ortaokul Öğrencilerinin Eğitim Bilişim Ağı'na Yönelik Görüşleri. *Inönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 433-459. DOI: 10.17679/inuefd.985561

Ortaokul Öğrencilerinin Eğitim Bilişim Ağı'na Yönelik Görüşleri

Bilim ve teknoloji çağı olan 21. yüzyıl bilgi çağında, teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilmek ve öğrenme-öğretme biçimlerini olumlu yönde etkileyebilmek adına farklı tasarım arayışları içerisine girilmiştir. Bu kapsamda yeni teknolojilerin kullanılması adına tüm okullara internet erişimi verilmeye çalışılmış, bilişim teknolojileri sınıfları oluşturulmaya başlanmış ve okullarda bir bilgisayara düşen öğrenci sayısı düşürülerek daha kaliteli bir eğitim sunulmak istenmiştir (Işık ve Bahat, 2021, s. 83). Bu istek Türkiye'de çeşitli projelerin oluşmasına zemin hazırlamıştır. Bu projelerden biri olan Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) projesi Milli Eğitim Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın işbirliğinde yürütülmüş ve eğitim öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla 2010 Kasım ayında kamuoyuna duyurulmuştur (Demirer ve Dikmen, 2018, s. 29). FATİH projesinin temel aldığı esaslara bakıldığında zaman ve araçlardan bağımsız bir şekilde, her an her yerde hizmet sunabilmek ve eğitimin kalitesini ölçülebilir şekilde yükseltmek amaçlanmıştır (MEB, 2021).

FATİH projesiyle gelen eğitim teknolojisinin verimli bir şekilde kullanımı, eğitsel e-içeriğin sağlanması, öğretmen ve öğrencilere dijital eğitim materyalleri sunmak adına 2012 yılında Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) tarafından bir çevrimiçi sosyal platform olarak Eğitim Bilişim Ağı (EBA) projenin alt aşaması kapsamında tasarlanmıştır. Böylelikle MEB'e bağlı okullardaki öğretmenler ile öğrencilerin ücretsiz bir şekilde birçok derse ait e-içeriklerin yer aldığı EBA'yı kullanmaları ve bu projeden faydalanmaları amaçlanmıştır (Demir, vd., 2018, s. 409).

Teknolojinin eğitime entegrasyonunu sağlayan EBA ihtiyaç duyulan her yerde içerisinde taşıdığı eğitim materyalleriyle bireye hizmet verme özelliği taşıyan bir platform olması bakımından eğitim sistemimizde önemli bir yere sahip olmuştur (EBA, 2021a). EBA'nın sağladığı avantajlara bakıldığında; eğitici içerikler sunduğu, bilgi alışverişi sağladığı, giderek gelişen yapısıyla derslere katkı sunduğu, farklı öğrenme stillerini (görsel, işitsel, sayısal vb) dikkate aldığı, bütün öğretmenleri ortak bir paydada buluşturarak eğitime yön verdiği ve kapsadığı içeriklerle ihtiyaçlara cevap verdiği görülmektedir. EBA'nın, eğitim sürecini okul dışında da devam ettirmesi ise bu platformun sağladığı en büyük avantajdır (Arkan ve Kaya, 2018, s. 3).

EBA sistemiyle öğretmenler ve öğrenciler için bu platformda birçok modül tasarlanmıştır (EBA, 2021a). Bu modüllerin içeriğine bakıldığında sınıf seviyelerine göre sınıflandırılmış çoğu derse ait konu anlatım videoları, interaktif etkinlikler, animasyonlar, deneyler, eğitici oyunlar, özetler, alıştırma, tarama testleri, merkezi sınavlarda çıkabilecek örnek soruları, ders kitapları, etkileşimli kitaplar, yazılı ve çalışma soruları, yaprak testler gibi farklı tarzda birçok kaynak mevcuttur. Ayrıca öğretmenlerin EBA üzerinde öğrencilere gönderdiği ödevleri kontrol etmesine olanak sağlayan çalışma takibinin yapılabildiği raporlar şeklinde alt menüler yer almaktadır. EBA sayfam kısmında hem öğretmenler hem de öğrenciler için ileti ile eğitsel paylaşımlar yapılabilmekte, tartışma konusu açılabilen, oylama oluşturulabilen, etkinlik düzenlenen, yorum, beğeni ve paylaşım yapılabilmekte ayrıca her sınıf için oluşturulmuş gruplar sayesinde sınıf içi paylaşım ve iletişim gerçekleştirilebilmektedir. Öğrencilerin EBA'nın sağladığı bu olanaklardan yararlanması için bu platformu kullanmalarını teşvik etmek amaçlı, öğrenciler video izlediğinde, test çözdüğünde, sınava katıldığında vb. işlemlerden puan kazanmaktadırlar. Ayrıca EBA'da haber, görsel, ses, e-

dergi, doküman, resim gibi farklı türdeki bilgi kaynakları da mevcuttur. Bu bakımdan EBA'nın eğitsel açıdan kullanıcılara birçok özellik sunduğu görülmektedir (Aktay ve Keskin, 2016, s. 32-33; EBA, 2021a).

Türkiye'de Covid-19 salgını sürecinde eğitim faaliyetlerinin devam edebilmesi adına MEB tarafından EBA'nın altyapısı güçlendirilmiş ve canlı dersler modülü eklenerek güncellenmiştir. Tüm dünyayı etkisi altına alan salgın sürecinin Türkiye'de de görülmesiyle birlikte 2020 yılı bahar dönemi içerisinde yüz yüze eğitime ara verilmiş ve alt yapısı geliştirilen EBA platformu ile öğrenciler uzaktan eğitim almaya başlamışlardır (Özer, 2020, s. 1124). Uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrenciler fiziksel olarak aynı yerde olmadığında teknolojiden faydalanılarak yapılan eğitim şeklidir (Willis, 1993, s. 11). Uzaktan eğitimin gelmesiyle birlikte EBA platformu ortaya çıkan olağanüstü durum sonucunda eğitim faaliyetlerinin devam edebilmesi adına kurulduğundan bu yana en yoğun zamanını geçirmiştir (Doğan ve Koçak, 2020, s. 112).

Uzaktan eğitimin önemli bileşenlerinden birisi olan EBA ile ilgili alanyazın incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin EBA'ya yönelik görüşlerinin belirlenmesine dair çalışmaların kısıtlı olduğu (Timur, vd., 2017, s. 44; Tüysüz ve Çümen, 2016, s. 278) ve yapılan bu çalışmaların ise Covid-19 sürecinden önceye ait olduğu görülmüştür. Alanyazın incelendiğinde Covid-19 sürecinde ortaokul öğrencilerinin EBA'ya yönelik görüşlerinin belirlenmesine dair bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ayrıca alanyazındaki bu konu ile ilgili yapılan çalışmalar detaylı incelendiğinde çalışma grubunda yer alan öğrencilerin EBA'yı kullanma sıklıklarının yeterli düzeyde olmadığı görülmüştür. Tüysüz ve Çümen (2016, s. 286) çalışmalarında yer alan öğrencilerin çoğunun EBA'yı haftada bir saat kullandığı, Timur ve arkadaşları (2017, s. 49) ise çalışmalarında yer alan öğrencilerin haftada üç dört gün EBA'yı kullandığı görülmüştür.

EBA'nın yenilenen ara yüzü ve canlı ders modülleri ile desteklenen EBA platformunun birinci derecede muhatabı olan öğrencilerin, Covid-19 sürecinde bu konu kapsamındaki görüşlerinin belirlenmesi bu platformun eğitim-öğretim açısından ne derecede etkili olduğunun belirlenmesi açısından önem arz etmektedir. Uzaktan eğitim süreciyle birlikte EBA kullanımının öğrencilerde artmasından (Doğan ve Koçak, 2020, s. 111) dolayı bu platformda daha fazla zaman geçirmiş olmaları bakımından sistemi daha doğru ve detaylı değerlendirecekleri öngörülmüştür. Bu kapsamda eğitim öğretimin aksayan ya da yolunda giden durumlarının tespit edilmesi açısından, ortaokul öğrencilerinin EBA platformuna dair salgın sürecinde görüşlerinin alınmasının önem arz ettiği düşünülmektedir. Buradan hareketle, eğitim araştırmaları açısından bir programın etkinliğini belirleyebilmek için sadece uygulayıcıların değil öğrenenlerin de bakış açılarının önemli olduğu söylenebilir. Ayrıca Gezer ve Durdu (2020, s. 402) yapmış oldukları çalışmada 2012-2019 yılları arasında EBA ile ilgili yapılan 50 tezi içerik analizi ile incelemişler ve tezlerin odaklandıkları ana amaç göz önünde bulundurulduğunda çoğunluğunun EBA kullanım durumunu ortaya çıkarmaya yönelik betimsel kapsamda tezler olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Covid-19 salgını döneminde öğrencilerin EBA'yı kullanma durumları gelişen süreçle birlikte arttığından dolayı bu çalışmada asıl amaç EBA'nın kullanım durumunun yanı sıra bu platformda yer alan içerikler bakımından farklı yapıların ele alınması ve öğrencilerin görüşleri kapsamında değerlendirilmesi açısından alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca EBA platformunun geliştirilmesi adına bu çalışma EBA eğitim portalı hazırlayıcılarına ve uygulayıcılarına öğrencilerin gözünden farklı bir bakış açısı sunacaktır.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında, araştırmada Covid-19 sürecinde yenilenen ara yüzüyle EBA ile ilgili ortaokul öğrencilerinin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu temel amaçtan hareketle çalışma kapsamında ortaokul öğrencilerinin;

1. EBA'yı kullanma sıklıkları nasıldır?
2. EBA'yı kullanma amaçları nelerdir?
3. EBA'yı kullanırken yaşadığı sorunlar nelerdir?
4. EBA hakkında olumlu/olumsuz görüşleri nelerdir?
5. EBA ders içerikleri hakkında olumlu/olumsuz görüşleri nelerdir?
6. EBA puan sistemi hakkında olumlu/olumsuz görüşleri nelerdir?
7. EBA aracılığıyla gerçekleştirilen canlı derslerde yaşanan sorunlar nelerdir?
8. EBA'da yaşanan sorunlar için çözüm önerileri nelerdir? sorularına cevap

aranmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu çalışma, nitel araştırma desenlerinden biri olan fenomenoloji (olgu bilim) desenine dayalı olarak yürütülmüştür. Fenomenoloji deseni, kişilerin tecrübe ve deneyimlerini ortaya koyan ve bir olguya ilişkin algılarını ortaya çıkarıp bunları yorumlayan bir desendir (Merriam, 2013, s. 124). Bu kapsamda, ortaokul öğrencilerinin EBA'ya yönelik algılarını ortaya çıkarmak ve bu algılarını yorumlamak adına bu desen tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Bu çalışmada nitel araştırma yönteminin yapısına uygun olarak olguların derinlemesine çalışılmasına olanak sağlayan amaçlı örnekleme çeşitlerinden biri olan ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt örneklemede, temel anlayış bir dizi ölçütü karşılayan kişilerle çalışılması esasına dayanırken burada sözü edilen ölçütler araştırmacı tarafından belirlenebilmektedir (Merriam, 2013, s. 124; Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 122) Bu kapsamda, araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerin belirlenmesinde araştırmacı tarafından belirlenen ölçüt, Covid-19 salgını sürecinden önce EBA'yı hiç kullanmamış olup uzaktan eğitim süreciyle EBA platformunu kullanmaya başlayan öğrenciler olmasıdır. Bu kapsamda araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında, Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan bir devlet ortaokulunda öğrenim gören sekiz öğrenci oluşturmaktadır. Buna ek olarak, çalışma grubu oluşturulurken her sınıf düzeyinde iki kişi olacak şekilde çeşitlendirilerek dış geçerliğe katkı sağlanmıştır. Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerine dair demografik bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.

Ortaokul Öğrencilerine İlişkin Demografik Özellikler

Katılımcılar	Cinsiyet	Yaş	Sınıf	Kod Adları
1. Katılımcı	Erkek	11	5. Sınıf	Ali
2. Katılımcı	Kadın	11	5. Sınıf	Nil
3. Katılımcı	Kadın	12	6. Sınıf	Ece
4. Katılımcı	Erkek	12	6. Sınıf	Ata
5. Katılımcı	Kadın	13	7. Sınıf	Oya

6. Katılımcı	Kadın	13	7. Sınıf	Nur
7. Katılımcı	Kadın	14	8. Sınıf	Gül
8. Katılımcı	Erkek	14	8. Sınıf	Alp

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme ile elde edilmiştir. Görüşme, önceden belirlenmiş bir amaç ve plan çerçevesinde araştırmacının soru sorma yöntemiyle katılımcıdan yanıt almasına dayalı bir şekilde gerçekleştirilen etkileşimli bir veri toplama yöntemidir. Yarı yapılandırılmış görüşmede, araştırmacı katılımcılara soracağı sorular bakımından genel bir yol haritasına sahiptir, ancak katılımcının verdiği bilgilere dayalı olarak ek sorularla ilgili konunun ayrıntılarını irdeleyebilmektedir (Merriam, 2013, s. 125). Bu araştırma kapsamında ortaokul öğrencilerinin EBA'ya yönelik algılarını ortaya çıkarmak için yazarlar tarafından yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırmanın amacına uygun olacak şekilde bu görüşme formu hazırlanırken konuyla ilgili alanyazın taranmıştır (Alabay ve Taşdelen, 2017; Tüysüz ve Çümen, 2016, s. 287; Bahçeci ve Efe, 2018, s. 682-683; Kana ve Saygılı, 2016, s. 19). Görüşme soruları hazırlanırken alanyazına dayalı bu soru havuzundan faydalanılmıştır. Örneğin Çümen ve Tüysüz (2016, s. 287)'ün çalışmalarında yer alan "EBA ders web sitesinin yararları nelerdir?" şeklindeki soru "Size göre, EBA'nın olumlu yönleri nelerdir? Açıklayınız" şeklinde değiştirilerek kullanılmıştır. Ayrıca konuyla ilgili herhangi bir yönlendirme yapılmaması adına ilgili sorunun "Size göre, EBA'nın olumsuz yönleri nelerdir? Açıklayınız" şekli de görüşme formunda yerini almıştır. Buna ek olarak görüşme formunda yer alan bazı sorular yazarların kendi deneyimleriyle oluşturulmuştur. Örneğin, "EBA üzerinden verilen ödevleri yaparken yaşadığınız sorunlar nelerdir? Açıklayınız" sorusu birinci yazarın uzaktan eğitim sürecinde EBA üzerinden öğrencilerine gönderdiği ödevlerde bazı sıkıntılar yaşandığını görmesi ve bu kapsamda konunun derinlemesine incelenmesi gerektiğine karar vermesinin ardından görüşme formunda yerini almıştır. Görüşme formu hazırlandıktan sonra alanında uzman iki öğretim üyesi ve bir Türkçe öğretmeni tarafından sorular incelenmiş ve görüşleri alınmıştır. Öğretim üyelerinden biri fen eğitimi alanında uzman iken diğer öğretim üyesi ölçme ve değerlendirme alanında uzmandır. Öğretim üyelerinin, nitel araştırma kapsamında yıllardır lisansüstü eğitimde ders vermeleri ve bu alanda birçok çalışmaları olması sebebiyle görüşlerine başvurulmuştur. Alınan görüşler ve yapılan düzeltmelerle birlikte çalışmanın iç geçerliğin artırılması amaçlanmıştır. Uzman görüşlerinden alınan dönütler sonrasında bazı sorular çıkarılmış, bazı sorularda ise değişiklik ve eklemeler yapılmıştır. Örneğin "EBA canlı ders saatleri (08:30- 20:20) hakkında görüşleriniz nelerdir?" sorusu detay bir soru olarak görülmüş ve bu sorunun öğrenciler tarafından iyi ya da kötü gibi kısa cevaplarla yanıtlanabileceği düşüncesiyle görüşme formundan çıkarılmıştır. Uzman görüşlerine göre düzeltilen görüşme formu Türkçe öğretmeni tarafından anlaşılabilirlik açısından değerlendirilmiştir.

Uzman görüşleri sonrasında düzenlenen görüşme formu, asıl çalışmanın yapıldığı aynı ortaokulda öğrenim gören iki sekizinci sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Gerçekleştirilen bu pilot görüşmeler sonrasında görüşme formunda herhangi bir değişiklik yapılmasına ihtiyaç duyulmadığına karar verilmiştir. Öte yandan pilot görüşmelerde öğrencilerin çok heyecanlı olduğu gözlemlenmiş ve araştırma sorularına cevap oluşturabilecek veriler elde edebilmek için görüşme öncesi katılımcıların rahatlatılması gerektiği belirlenmiştir. Bu kapsamda görüşme

öncesi öğrencilerle sohbet edilmiş (okul, dersler, günlük hayat vb. konularda), heyecan yapacakları bir durum olmadığından bahsedilmiş ve öğrencilerin artık kendini rahat hissettiği anda görüşme sorularına başlanmıştır. Böylece iç geçerliğin artırılması artırılmıştır.

Veri Toplama Süreci

Görüşme öncesinde çalışmanın konusu ve amacı hakkında bilgiler verilerek öğrencilerin ve velilerinin izni alınmıştır. Gerekli bilgilendirmeler sonrasında gönüllü olan öğrenciler ile belirlenen gün ve saatte görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler Covid-19 salgını nedeniyle ZOOM programı üzerinden çevrim içi olarak birinci yazar tarafından gerçekleştirilmiş ve bu programda katılımcıların izni dahilinde ses kayıtları alınmıştır. Pilot çalışmada elde edilen deneyim sonrasında, her öğrenci ile görüşme öncesi yaklaşık 15 dakika etkileşim halinde bulunmuş ve onların rahatlatılmasına yönelik konuşmalar yapılmıştır. Görüşme esnasında öğrencileri yönlendiren herhangi bir konuşma yapılmamasına dikkat edilmiştir. Görüşmeler yaklaşık olarak 15 dakika ile 37 dakika arası sürmüştür. Görüşme süreleri arasındaki farkın olası nedeni, öğrencilerin sınıf düzeyleri olabilir. Genel anlamda sınıf düzeyi arttıkça görüşme süreleri daha uzun sürmüştür.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edilen veriler betimsel ve içerik analizine dayalı olarak analiz edilmiştir. Betimsel analiz, çalışmada daha önceden belirlenen temalar doğrultusunda elde edilen verilerin betimlenmesini ve bunlardan yola çıkarak yorumlanmasını içerirken, araştırma sorularında daha çok “ne” sorusunun yanıtına odaklanan bir analiz türüdür (Merriam, 2013, s. 125; Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 239). İçerik analizi ise önceden belirgin olmayan temalar çerçevesinde birbirine benzeyen veriler kodlar halinde sunularak, okuyucunun anlayabileceği bir düzende yorumlanmasını içerirken, aynı zamanda “neden, nasıl” gibi soruların yanıtına odaklanmaktadır (Creswell, 2007, s. 73; Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 242). Dolayısıyla görüşme formunda yer alan sorularda “ne” sözcüğü kullanıldığı için betimsel, “neden” sözcüğü kullanıldığı için ise içerik analizi kullanılarak veri analiz çeşitlemesi yapılmış, iç geçerlik artırılmıştır. Çalışmada ortaokul öğrencileriyle yapılan görüşmelerin ses kayıtları yazarlar tarafından yazılı metne dönüştürüldükten sonra tüm sorulara verilen yanıtlar ayrıntılı bir şekilde okunmuştur. Öğrencilerin her soruya verdikleri cevapları bir bütün halinde görebilmek için farklı bir kelime işlemci dosyasına her soruya özgü tablolar oluşturulmuştur. Bu tabloların başlık kısmında görüşme formunda yer alan ilgili soru yazıldıktan sonra yazarlar tarafından tüm katılımcılara etik kurallar çerçevesinde kod isimleri verilmiştir. Oluşturulan tablolarda ise katılımcılar, cevaplar, kodlar ve nihai kodlar bölümleri oluşturularak verilerin detaylı bir şekilde incelenmesi sağlanmıştır. Nitel araştırma yöntemine dayalı olarak yürütülen bu çalışmada kodlamalar tüm yazarlar tarafından ayrı ayrı yapılmıştır. Tekrarlı görüşmeler ve incelemeler sonrasında uzlaşmaya varılarak nihai kodlar oluşturulmuştur. Bu kapsamda yazarlar nitel araştırmanın yapılandırıcılığa dayalı felsefesi gereğince sayısal olarak güvenilirlik katsayısı rapor etmemiş ve farklı bakış açılarının ortaya konulmasını önemseyerek fikir birliğine varmayı amaçlamışlardır. Bir başka ifadeyle, yazarlar mutlak gerçekliğe ulaşmak ve mutlak gerçekliği sayılarla ifade etmek yerine nitel araştırmanın doğasına uygun bakış açılarını öne çıkarmayı hedeflemişlerdir (Bektaş, 2021, s.176). Buradan hareketle, kodlara ait ilgili kategoriler belirlenmiştir. Daha sonra kategoriler uygun temalar altında birleştirilmiştir. Örneğin “EBA’yı ne sıklıkta kullanıyorsunuz? Neden?” sorusuna ait oluşturulan kodlar “EBA kullanım sıklığı” ve “EBA kullanım nedeni” olmak üzere iki kategori altında değerlendirilmiştir. Ayrıca, her bir koda

ilişkin katılımcı ifadelerine yer verilerek doğrudan alıntılar yapılmış ve iç güvenilirlik artırılmıştır. Araştırmanın bulguları ve sonuçları açık bir şekilde ilişkilendirilerek çalışmanın dış geçerliliği sağlanmaya çalışılmıştır. Değerlendirmeler sonucunda elde edilen tema ve kategoriler Tablo 2' de verilmiştir.

Tablo 2.

İlgili Konu Kapsamında Oluşturulan Kategorilerin Temalara Göre Dağılımı

Temalar	Kategoriler
EBA Kullanımı	Kullanım sıklığı Kullanım amacı Kullanımında yaşanan sorunlar Olumlu yönleri Olumsuz yönleri
EBA Ders İçerikleri	Olumlu yönleri Olumsuz yönleri
EBA Puan Sistemi	Olumlu yönleri Olumsuz yönleri Canlı derste yaşanan sorunlar
EBA	Erişim durumu Çözüm önerileri

Bulgular

EBA "Kullanım Sıklığı" Kategorisine Yönelik Bulgular

Tablo 3.

"Kullanım Sıklığı" Kategorisine İlişkin Kodlar

Kodlar	f	Ali	Nil	Ece	Ata	Oya	Nur	Gül	Alp
Her gün	4	+		+		+		+	
Haftada 6 gün	2				+		+		
Haftada 4-5gün	2		+						+

Yapılan görüşmelerden elde edilen veriler ışığında, öğrencilerden dördü EBA'yı her gün, ikisi haftada altı gün ve diğer iki kişi ise haftada dört beş gün kullandıklarını belirtmişlerdir (Tablo 3). Gül kullanım sıklığını "...her gün kullanıyorum" şeklinde ifade ederken, Nur "11 haftada altı gün kullanıyorum. Sadece pazar günleri kullanmıyorum" şeklinde ifade etmiştir. Katılımcılardan Alp ise "11 haftada 30-35 saat vardır diye düşünüyorum. Yani dört, beş gün" şeklinde ifade etmiştir.

EBA “Kullanım Amacı” Kategorisine Yönelik Bulgular

Tablo 4.

“Kullanım Amacı” Kategorisine İlişkin Kodlar

Kodlar	f	Ali	Nil	Ece	Ata	Oya	Nur	Gül	Alp
Canlı derse katılmak	7		+	+	+	+	+	+	+
Ödev yapmak	4	+				+	+		+
Ders çalışmak	3		+				+		+
Test çözmek	2	+		+					
Video izlemek	2						+		+
Kaynaklara ulaşmak	2					+		+	
Paylaşım yapmak	1	+							

Araştırma verilerine göre katılımcıların EBA’yı çoğunlukla canlı derse katılmak, ödev yapmak ve ders çalışmak için kullandıkları görülmektedir (Tablo 4). Katılımcılardan Oya kullanım nedenini “Çünkü çok güzel bir uygulama. Ben EBA’yı ııı hem ders içeriklerinden hem ulaşabildiği kaynaklardan ve eğlenceli etkileşimlerinden dolayı çok sevdiğim için kullanıyorum ve tabii çoğunlukla canlı derslerden ve öğretmenlerimizin gönderdiği ödevler üzerinden kullanıyorum...” şeklinde açıklarken, Ali “... ııı ödev için test çözmek ve oylama falan başlatmak için. ııı oylama falan başlatmak yani bir konuda fikir almak için” şeklinde açıklamıştır.

EBA Kullanımında “Yaşanan Sorunlar” Kategorisine Yönelik Bulgular

Tablo 5.

“Yaşanan Sorunlar” Kategorisine İlişkin Kodlar

Kodlar	f	Ali	Nil	Ece	Ata	Oya	Nur	Gül	Alp
Yavaş çalışması	7	+	+	+		+	+	+	+
Bazen açılmaması	3			+			+	+	
Bildirim gelmemesi	2	+		+					
Sistemin atması	1				+				
Bilgilendirmenin yetersiz olması	1							+	

Araştırma verilerine göre, katılımcıların çoğu EBA’nın yavaş çalıştığı, bazen açılmadığı ve bildirim gelmediği şeklinde görüş belirtmişlerdir (Tablo 5). Bu bulguya ilişkin görüş belirten Gül düşüncelerini;

“EBA’yı kullanırken evet çok fazla sorun yaşıyoruz. Çünkü arada sırada ve açılmıyor ve tekrar kaldırıp yüklememiz gerekiyor böylece derslere çok geç kalıyoruz... Diğer bir olumsuz yönünü söylemek istersek şöyle EBA pek yardımcı olmuyor gibi geliyor bana. Çünkü ben ilk başlarda EBA’yı kullanmaya başladığımda pek bilmiyordum ve bana hiç böyle bilgi vermiyordu şuralara basmalısın buralara basmalısın ben o yüzden canlı dersime falan giremiyordum...”

şeklinde ifade etmiştir. EBA’da bildirim gelmediğine dair görüş belirten Ece ise düşüncesini;

“...karşılaştığımız sorunlardan biri de EBA çok fazla bildirim göndermiyor yani bildirimleri açık etmemize rağmen. Şöyle şimdi EBA'nın aslında birçok bildirimi var hem ileti için hem oylar için işte...bildirimler çoğu zaman bize gelmiyor ve öğretmenlerin attığı ders paylaşımları veya testlerinde bildirimleri var. Onlar da çoğu zaman bize gelmiyor...bunun için her dakika her saat gibi EBA'ya girmemiz lazım...”

şeklinde ifade etmiştir. Yaşanan sorunlar bakımından sistemin attığına ilişkin görüş belirten Ata bu yöndeki düşüncesini “...EBA'yı kullanırken ııı sorun girince atıyor. Yani ara sırada internette sıkıntı olmadığı sürece de yine atıyor yine atıyor. ııı o yandan sinir bozucu” şeklinde ifade etmiştir.

EBA Kullanımının “Olumlu Yönleri” Kategorisine Yönelik Bulgular

Tablo 6.

EBA Kullanımının “Olumlu Yönleri” Kategorisine İlişkin Kodlar

Kodlar	f	Ali	Nil	Ece	Ata	Oya	Nur	Gül	Alp
Kaynaklara erişim sağlaması	7	+	+	+	+	+	+		+
Uzaktan eğitim sağlaması	3	+		+	+				
Öğrenmeye katkıda bulunması	3		+					+	+
Derse ilgiyi artırması	2		+				+		
Bilgiye ulaşımı kolaylaştırması	2					+		+	
Ders çalışmaya yardımcı olması	1		+						
Her yerde öğrenim imkânı sunması	1			+					
Paylaşım yapılabilmesi	1			+					
Geniş arşive sahip olması	1			+					
İletişimi sağlaması	1							+	

Araştırma verilerine göre katılımcıların çoğu EBA'nın olumlu yönü olarak kaynaklara erişim, uzaktan eğitimi ve öğrenmeyi sağlaması şeklinde görüş belirtmişlerdir (Tablo 6). EBA'nın kaynaklara erişimi sağlaması, derse olan ilgiyi artırması, öğrenme ve ders çalışmaya yardımcı olması bakımından olumlu görüş belirten Nil bu konuyla ilgili düşüncesini;

“ııı ders çalışırken bana çok yardımcı oluyor ve konuları falan dinlerken, resimleri falan aklımda daha çok kalıyor. Daha çabuk öğreniyorum hocam. Hocam derslere daha çok ilgi duymaya başladım. ııı şey aslında sosyal dersini pek fazla sevmiyordum. EBA'ya falan işte giriyordum hocam girdikçe şey daha çok sevmeye başladım sosyal dersini resimleri falan çok hoşuma gidiyor...Bizim kitabımızda olmayan şeyleri öbür kaynaklardan bakarak öğrenebiliyoruz. ııı şey hocam direkt indiriyoruz şey kaynaklara çok çabuk ulaşabiliyorum”

şeklinde ifade etmiştir. Öte yandan EBA'nın uzaktan eğitimi sağlaması, her yerde öğrenim imkânı tanınması, paylaşım yapılabilmesine olanak tanınması ve geniş arşive sahip olması bakımından olumlu yönlerini belirten Ece düşüncesini:

“Yani uzaktan eğitim EBA sayesinde yapılıyor bu iyi. Aslında sınıfta olsak daha iyi olur ama EBA sınıftaymış gibi hissettiriyor...Eba'nın olumlu yönleri internet olduğu sürece öğrenme devam eder bu bana çok hoşuma giden bir yönü...Mesela sosyal medya mantığı ile çalışıyor biz ve öğretmenlerimiz paylaşım yapabiliyoruz orada ve bu paylaşımların olumlu olumsuz cevap alabiliyoruz ve oldukça geniş bir arşiv bence...” şeklinde ifade etmiştir.

EBA'nın “Olumsuz Yönleri” Kategorisine Yönelik Bulgular

Tablo 7.

EBA'nın “Olumsuz Yönleri” Kategorisine İlişkin Kodlar

Kodlar	f	Ali	Nil	Ece	Ata	Oya	Nur	Gül	Alp
Canlı derse girişte bekleme süresi vermesi	3	+						+	+
Seçmeli derslerde kaynak olmaması	2	+				+			
Baş ağrısı oluşturması	2	+					+		
EBA Asistanının yetersiz olması	1	+							
Canlı ders saatleri	1	+							
Olumsuz yönü yok	3		+	+	+				

Araştırma verilerine göre, katılımcıların çoğu EBA'nın olumsuz yönlerine dair canlı derse girişte bekleme süresi vermesi, seçmeli derslere ait kaynak bulunmaması ve kullanıma bağlı baş ağrısı oluşturmasına ilişkin görüş belirtmişlerdir (Tablo 7). Canlı derslere girişte ekranda yer alan bekleme süresine dair olumsuz görüş belirten Gül bu düşüncesini:

“...olumsuz yönü bence ben canlı dersime katılmak istediğimde canlı ders başladığında böyle canlı dersiniz hazırlanıyor gibi bize bir süre bize veriyorlar ve her öğretmen canlı dersiniz başladı dediğinde ııı hala o süreyi bekliyoruz içimize bir stres yani bir stresli oluyorum ben. Kendi üzerinden örnek vereyim, böyle canlı dersi kaçırdım mı neleri kaçırdım ben girmeden yani başlamasınlar gibi bir his giriyor içime. Bence o süreyi yani olmamalı”

şeklinde ifade etmiştir. Öte yandan EBA'da seçmeli derslere ait kaynak bulunmamasını olumsuz bir yön olarak belirten Oya düşüncesini:

“EBA'nın olumsuz yönleri ııı derslerden mesela görsel, teknoloji tasarım gibi ve benzeri derslerde hiç içerik bulunmaması, video, etkinlik veya hiçbir şeyin bulunmaması. ...seçmeli derslerde öyle oluyor genellikle, seçmeli derslerin hiçbiri EBA'da bulunmuyor. Sadece ana dersler bulunuyor matematik, Türkçe gibi ve teknoloji, tasarım bulunduğu halde oraya girdiğimiz zaman hiçbir içerik bulunmuyor, bu yönden olumsuz. ... teknoloji tasarımdaki dersin mesela bir robotun nasıl yapıldığını görmek istiyoruz ama maalesef o bilgiyi hiç bulamıyoruz”

şeklinde ifade etmiştir. Buna ek olarak Ali *“ııı EBA asistana her attığım mesajda seni anlamaya çalışıyorum diyor. Canlı ders süreleri sorun sabahleyin çok erken başlıyor ve geceleyin çok geç bitiyor. ...başım ağrıyor artık girmek istemiyorum...”* cümleleriyle EBA Asistanının

yetersiz olduğunu, derslerin uygulandığı saatlerin öğrenciler açısından uygun olmadığını ve baş ağrısının oluştuğunu belirtmiştir.

EBA Ders İçeriklerinin “Olumlu Yönleri” Kategorisine Yönelik Bulgular

Tablo 8.

Ders içeriklerinin “Olumlu Yönleri” Kategorisine İlişkin Kodlar

Kodlar	f	Ali	Nil	Ece	Ata	Oya	Nur	Gül	Alp
Anlamayı kolaylaştırması	5	+	+	+	+		+		
Tekrar yapılabilmesi	3					+	+	+	
Not alınabilmesi	3	+		+			+		
Eğlenceli olması	3		+			+	+		
Etkileşimli kitapların olması	3	+			+		+		
Videolarla pekiştirilmesi	2	+		+				+	
Görsel olması	2						+		+
Deney yapılabilmesi	2					+			+
Sorularla gelişimin desteklenmesi	1	+							
Ön hazırlık sağlanması	1	+							
MEB onaylı testler olması	1								+
Sınava yönelik örnek soruların bulunması	1								+

Araştırma verilerine göre, EBA ders içeriklerinin olumlu yönleri olarak katılımcıların çoğu dersi anlamayı kolaylaştırması, tekrar yapılabilmesi, not alınabilmesi, eğlenceli ve etkileşimli kitapların olması gibi görüş belirtmişlerdir (Tablo 8). Katılımcılardan Nur:

“Ders içeriklerinin olumlu yönleri ııı mesela dersleri daha iyi kavriyoruz bilmemizi sağlıyor. ...EBA’da video, test, konu özetleri filan da bulunmaktadır ve onlara çalışarak konuyu daha iyi kavrayabiliyoruz... Sonra zaten böyle alışırma oyun falan da var onlarda eğlenceli ve EBA’nın olumlu yönlerinden bir tanesi. ...ııı böyle görsel falan da çok güzel anlatım da çok güzel yani resimlerle öğrencilerin derse daha da ilgi duymasını sağlıyor. Yani anlatımda çok güzel insan anlayabiliyor. ...PDF’ler çok güzel hani dersten hemen sonra EBA’ya girip de o PDF’leri açarak ııı tekrardan o dersi çalışırsak tamamen o konu aklımıza yatıyor zaten içerisinde de bütün bilgiler yer alıyor... EBA’da bir etkinliği açamazsak sonra hemen gidip o etkileşimli kitapları filan indirip ya da direkt basarak tıklayarak açabiliyoruz ve onlar da gerçekten güzel...”

cümleleriyle EBA ders içeriklerinin dersi anlamayı kolaylaştırdığı, ders tekrarı yapılabilirdiği, not alınabilirdiği, eğlenceli ve etkileşimli kitapların olduğunu, görsel içeriklerin yer aldığını ifade etmiştir. EBA’da yer alan ders içerikleriyle deney yapılabilirdiği, MEB onaylı testlerin ve sınav odaklı örnek soruların içerikte bulunmasını olumlu olarak belirten Alp düşüncesini:

“... testlerde MEB'in ııı yaptığı testler ve onayladığı testler olunca daha mesela önem gösterdiği için onları çözmekteyiz. Denemelere girdiğimde onun artışıını gösterebiliyor. Benzer sorular çıkabiliyor bazen. Konu tarama testleri var ve onlar da çok iyi ve sınav modu testler var. Onlar sınava yönelik örnek sorular var. ... mesela deney videoları var. O açıdan çok iyiydi diye düşünüyorum zaten öğretmenlerimiz bize deneyler yaptırabiliyorlardı ama pandemi süreci olduğu için deneyleri izlememiz gerekiyordu” şeklinde ifade etmiştir.

EBA Ders İçeriklerinin “Olumsuz Yönleri” Kategorisine Yönelik Bulgular

Tablo 9.

Ders İçeriklerinin “Olumsuz Yönleri” Kategorisine İlişkin Kodlar

Kodlar	f	Ali	Nil	Ece	Ata	Oya	Nur	Gül	Alp
İçeriklerin açılmaması sorunu	5		+		+	+	+		+
Ödevlerin yapılmamış gibi görünmesi	4		+			+	+	+	
Testlerdeki soru sayısının az olması	3	+				+	+		
Video sürelerinin kısa olması	3		+		+	+			
Etkinliklerin az olması	2						+	+	
Aynı içerikten tekrar yararlanılamaması	2			+					+
Kitapların indirilememesi	2			+			+		
Testlerin az olması	1			+					
Yeni nesil soruların az olması	1							+	
Videoların ilgi çekici olmaması	1							+	
Animasyon gerçekçiliğinin düşük olması	1	+							
Testlerdeki görsellerin açılmaması	1					+			

Araştırma verilerine göre, katılımcıların çoğu ders içeriklerinin açılmadığı, yapılan ödevlerin sistemde yapılmamış gibi görüldüğu, testlerde yer alan soru sayılarının az ve video sürelerinin kısa olduğunu belirtmişlerdir (Tablo 9). Ders videolarının bazen açılmadığını ve video sürelerinin kısa olduğunu belirten Ata düşüncesini “*Ders videoları bazen açılmıyor. ...ııı şey videoların çok kısa olması ve şey çok kısa olması, biraz daha uzun ve öğretici bir durum olması daha iyi oluyordu*” şeklinde ifade etmiştir. EBA üzerinden verilen ödevlerin yapılmasına rağmen yapılmamış gibi görünmesine dair görüş belirten Nur ise bu düşüncesini:

“... bazenleri mesela öğretmenlerin gönderdiği ödevleri açtığımızda yaptığımızda ama sanki yapmamış gibi gösteriyor bir tanesi de bu. ...ııı mesela ödev bazen açılmıyor bazen de yaptıktan sonra öğretmene sanki yapmamışız gibi gösteriyor ve biz o etkinliği yapılmış gibi gösterilmesi için kaç kez testi çözüyoruz. Bu da bir zaman kaybı. ...”

şeklinde ifade etmiştir. Testlerde yer alan soru sayılarının az olması ve görselli sorularda görsellerin açılmadığını ders içeriklerinin olumsuz yönü olarak belirten Oya düşüncesini:

“Tarama testleri bence 5 soru değil 10 soru değil, bence 30-40 sorudan oluşmalı her bir tarama testi. Çünkü sadece bir 5 soruluk bir testle nasıl geliştireceğimizi hiç bilmiyorum yani bu yönden olumsuz bir şey. ...mesela bir testlerde görselli soru geldiği zaman ne şıkları ne de görseli veriyor. Çünkü çok fazla donuyor. İnternette kaynaklı olmadığını düşünüyorum. Çünkü eğer internette kaynaklı olsaydı tüm evdeki internetler giderdi ama bu EBA'dan kaynaklı bir sorun olduğunu düşünüyorum”

şeklinde ifade etmiştir. Öte yandan, aynı ders içeriğinden tekrar yararlanılamadığı, EBA'da yer alan kitapların indirilemediği ve test sayısının az olduğunu belirten Ece düşüncesini:

“Ders içeriklerinin olumsuz yönleri şöyle mesela bir ders içeriğini izlediğimiz zaman tekrar izlemek istediğiniz zaman olmuyor ona öğretmen izni lazım. ... test çok fazla çıkmıyor yani dediğim gibi sadece videolarda çıkıyor tarama testine zaten EBA kazanım testleri sadece beş ve sekizinci sınıflara özel. ...Türkçe kitabının Eko yayınları bir kere indirdiğim zaman devamını indiremiyorum yani. Onda tek bir kere indirmemiz lazım. İndirdiğimiz halde bulunmuyor indirilenler kısmında” şeklinde ifade etmiştir.

EBA Puan Sisteminin “Olumlu Yönleri” Kategorisine Yönelik Bulgular

Tablo 10.

Puan Sisteminin “Olumlu Yönleri” Kategorisine İlişkin Kodlar

Kodlar	f	Ali	Nil	Ece	Ata	Oya	Nur	Gül	Alp
Rekabet sağlaması	2	+							+
Başarı durumunu görmesi	2					+	+		
Soru çözmeyi artırması	2	+						+	
Motivasyonu yükseltmesi	2			+					+
İlgi çekici olması	2				+			+	
Başarıyı artırması	2	+						+	
Boş vakitlerin değerlendirilmesi	1					+			
Puan almaya çalışırken konunun anlaşılması	1		+						
EBA'ya girme isteğinin artması	1							+	
Kişinin kendisiyle yarışmasını sağlaması				+					

Araştırma verilerine göre, EBA puan sisteminin olumlu yönü olarak çoğunlukla öğrenciler arası rekabeti sağlaması, başarı durumunu görme, soru çözmeyi, başarıyı ve motivasyonu artırması gibi düşünceleri olduğu belirlenmiştir (Tablo 10). Ali, *“EBA'nın puanlama sistemi hocam şey birbirimizle rekabete giriyoruz yani daha çok puan almak istiyoruz ve bu da bizim daha çok test çözmemize ve derslerde daha başarılı olmamıza sebep oluyor”* cümleleriyle

puan sistemin rekabeti ve daha çok test çözmeyi sağladığı ve bu durumun başarısını artırdığını ifade etmiştir. Öte yandan puan sisteminin ilgi çekici olduğu, soru çözmeyi artırdığı ve EBA'ya daha fazla girme isteği oluşturduğunu belirten Gül bu düşüncesini “Bence bu iyi bir şey çünkü mesela böyle her puan verilişinde insan böyle öğrencilerin daha fazla hevesi artıyor ve daha fazla soru çözmek istiyor daha fazla EBA'ya girip oradaki içeriklere bakmak istiyor bence bu olumlu bir yön...” şeklinde ifade etmiştir.

EBA Puan Sisteminin “Olumsuz Yönleri” Kategorisine Yönelik Bulgular

Tablo 11.

Puan Sisteminin “Olumsuz Yönleri” Kategorisine İlişkin Kodlar

Kodlar	f	Ali	Nil	Ece	Ata	Oya	Nur	Gül	Alp
Fazla paylaşım yapılması	2	+		+					
Puanlarda hile yapılabilmesi	2						+		+
Olumsuz yönü yok	2		+					+	

Araştırma verilerine göre, katılımcıların çoğu EBA puan sisteminin fazla paylaşım neden olması ve puanlarda hile yapılabilmesi olduğu belirlenmiştir (Tablo 11). EBA puan sistemi nedeniyle fazla paylaşım yapıldığını belirten Ali düşüncesini “Puan sisteminde de hocam yani mesaj atınca puan verdiği için herkeste gruplara saçma sapan mesajlar atıyor. Yani bir iki üç diye oylama başlatan var onlar var yani” şeklinde ifade ederken, EBA puan sisteminin olumsuz yönü olarak hile yapılabilmesini belirten Alp düşüncesini “...bazıları sadece etkinliğe girip çıkıyor ve o aynı puanı alıyor hile yaparak bu bizim mesela biraz motivasyonumuzu düşürebiliyor. ...hepsini tamamlaması ve başarı yüzdesinin hesaplanması gerek...” şeklinde ifade etmiştir. Öte yandan Oya “Bazen etkinliği yaptığımız zaman bize puan gelmiyor yani o açıdan gayet olumsuz bir durum” cümlesiyle bazen puan gelmemesi durumunu sistemin olumsuz yönü olarak değerlendirdiğini ifade etmiştir. Ayrıca, Ata “...bazıları sorulara kafadan yanıt yazıyor ve puan kazanıyor. Bazı arkadaşlarımız öyle yapıyor, o yönden olumsuz” cümlesiyle puan almak için testlerde yer alan soruların atılarak cevaplandırıldığını belirtmiştir.

EBA Aracılığıyla Gerçekleştirilen “Canlı Derste Yaşanan Sorunlar” Kategorisine Yönelik Bulgular

Tablo 12.

“Canlı Derste Yaşanan Sorunlar” Kategorisine İlişkin Kodlar

Kodlar	f	Ali	Nil	Ece	Ata	Oya	Nur	Gül	Alp
Sesin gelmemesi	5	+	+	+				+	+
Ekran paylaşımının geç gelmesi	3	+					+		+
Ekranın paylaşımının gitmesi	2				+				+
Sistemin atması	2		+						+
Ekranın donması	1					+			

Araştırma verilerine göre, katılımcıların çoğu canlı derste sesin gelmediği ve ekran paylaşımının geç geldiğini belirtmişlerdir (Tablo 12). Örneğin, Alp “Mesela derse girdiğimizde bizi sistem atabiliyor bazen. ...hoca ekran paylaşıyor mesela çok geç gelebiliyor. Ondan sonra ekran kendi kendine gidiyor... İli mesela seslerde gidip gelme oluyor, bazen hocaları dersten

atılıyor, bazen öğrencileri dersten atılabiliyor...” cümleleriyle sesin gelmediğini, ekran paylaşımının geç geldiğini, bazen gittiğini ve sistemin attığını belirtmiştir. Öte yandan, Oya düşüncesini “...yani ekran çok fazla aşırı derecede donuyor...” şeklinde ifade etmiştir.

“EBA’ya Erişim” Kategorisine Yönelik Bulgular

Tablo 13.

“EBA’ya Erişim” Kategorisine İlişkin Kodlar

Kodlar	f	Ali	Nil	Ece	Ata	Oya	Nur	Gül	Alp
Sorun yok	6		+	+	+	+	+		+
İnternet sorunu	1	+							
EBA’nın yüklenmesi sorunu	1							+	

Araştırma verilerine göre, katılımcıların çoğu EBA’ya erişimde (internet anlamında) sorun olmadığını belirtmişlerdir (Tablo 13). Ali bu durumu, “İnternet sorunun var yani bazen internetim kopabiliyor o yüzden” şeklinde ifade ederken, Gül ise “Ben bazen erişim sağlayamıyorum EBA’ya sonra aaa böyle yüklenmesi sorunu falan olduğunda insan tabii ki de bir strese giriyor” şeklinde ifade etmiştir.

EBA’da Yaşanan Sorunlar İçin “Çözüm Önerileri” Kategorisine Yönelik Bulgular

Tablo 14.

“Çözüm Önerileri” Kategorisine İlişkin Kodlar

Kodlar	f	Ali	Nil	Ece	Ata	Oya	Nur	Gül	Alp
İnternet sorunu giderilmeli	4	+			+		+		+
Dikkat çekici olmalı	2							+	+
EBA kullanım rehberi olmalı	2		+					+	
EBA’da not tutulabilmeli	1			+					
Test sayısı artırılmalı	1			+					
Video süreleri artırılmalı	1					+			
Seçmeli ders içerikleri eklenmeli	1					+			

Araştırma verilerine göre, katılımcıların çoğu internet sorununun giderilmesi gerektiğini belirtmişlerdir (Tablo 14). Nur bu durumu, “Aslında EBA’nın kendi verdiği interneti de kullanamıyoruz. Sekiz GB verdik diyor ama canlı derste kullanamıyoruz kendi internetimize girmek zorundayız. ...verdiği internetleri kullanabilirsek eğer erişim sıkıntısı olamaz. ...EBA internetsiz olsa öğrenciler daha mutlu olabilir ve derslere katılım daha da artar” şeklinde ifade etmiştir. Gül ise “...öğrencilerin dikkati çekilmeli... EBA’yı ilk başta açtığımızda mesela bize bir rehber gerekiyor. Böyle şuraya basmalısınız buraya basmalısınız diye öyle bir rehberde belirleyebilirler” şeklinde ifade etmiştir. Öte yandan yaşanan sorunlar için çözüm önerisi anlamında Ece “...Testlerin biraz fazla olmasını istiyorum. Başka bir de EBA’da not tutamıyoruz. Yani şöyle söyleyeyim bunun için illa defter lazım ve yani bir de yedek defterimizin bulunması lazım. EBA da not tutulmasını da istiyorum” şeklinde belirtmiştir. Ayrıca katılımcılardan Oya bu konuya dair “Video süreleri daha da uzasin yani ayrıntıya çok fazla ayrıntılara girilsin istiyorum. Çünkü konu tekrarları yaptığımız zaman çok ayrıntıya giremediği için bazı soruları

cevaplayamıyoruz. Seçmeli derslerin de olması gerekli. Çünkü bazen test çözerken maalesef hocalara cevap veremiyoruz” ifadelerini kullanmıştır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

EBA “Kullanım Sıklığı” Kategorisine Yönelik Sonuç ve Tartışma

Öğrencilerin çoğunlukla EBA’yı her gün kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç alan yazındaki (Bahçeci ve Efe, 2018, s. 687; Coşkunserçe ve İzcitürk, 2019, s. 270; Timur, vd., 2017, s. 49) çalışmaların sonuçlarıyla örtüşmemektedir. Coşkunserçe ve İzcitürk (2019, s. 262) çalışmalarında öğrencilerin bu platform hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıkları için EBA kullanım oranlarının düşük olduğunu belirtmişlerdir. Öte yandan, Doğan ve Koçak (2020, s. 111) başlarda bu sistemin kullanılmasına dair öğrencilere herhangi bir zorunluluk getirilmezken uzaktan eğitimin hayatımıza girmesiyle birlikte EBA platformu kullanımının arttığını vurgulamışlardır. Buradan hareketle, EBA platformuna dair başlarda öğrenciler için zorunluluk arz eden bir durum olmaması ve sistem hakkında yeterince bilgi sahibi olmamaları bakımından her ne kadar ilgili çalışmalarda öğrencilerin EBA kullanım oranları düşük çıkmış olsa da uzaktan eğitim sürecinin getirdiği birtakım zorunluluklardan ötürü öğrencilerin bu platformu yoğun bir şekilde kullandıkları söylenebilir.

EBA “Kullanım Nedeni” Kategorisine Yönelik Tartışma ve Sonuç

Öğrencilerin EBA’yı kullanma nedenleri sorgulandığında, daha çok canlı derse katılmak, ödev yapmak, ders çalışmak, test çözmek ve video izlemek için bu platformu tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Timur, vd. (2017, s. 51) çalışmalarında da öğrencilerinin EBA’yı kullanma amaçlarının ödev yapmak, test çözmek, konu tekrarlarının yapılması gibi sonuçlara ulaşmaları bakımından benzer niteliktedir. Uzaktan eğitim süreciyle birlikte EBA aracılığıyla canlı ders uygulamasına geçilmiş olması bakımından EBA bir nevi okul işlevi görmektedir (Doğan ve Koçak, 2020, s. 112). Buradan hareketle öğrencilerin EBA’yı daha çok canlı dersler için kullanma sebepleri, uzaktan eğitim sürecinin getirmiş olduğu sonuçlarından biridir. Buna ek olarak, EBA’nın kullanım nedenlerinden biri de platformda yer alan kaynaklar ve paylaşım yapılabilmesi sonucuna ulaşılmıştır. Nitekim EBA sosyal medya ortamına benzer bir şekilde öğrencilerin sınıf duvarında anket, soru, oylama gibi paylaşımlarda bulunabilmesini ve onların bu şekilde etkileşime geçebilmesini sağlamaktadır (Kapıdere ve Çetinkaya, 2017, s. 5). Öğrencilerin EBA’yı paylaşım yapmak için kullanma nedeni, salgın sürecinde sınıf duvarlarından da olsa birbirleriyle etkileşime geçebilmesinden kaynaklı olabilir. Öğrenmenin desteklenebilmesi adına dijital kaynaklar hem yüz yüze öğretimde hem de giderek yaygınlaşan çevrimiçi uygulamalarda yararlanılabilen bir yapıya sahip olmaktadır (Türel ve Gürol, 2009, s. 208). Bu bakımdan EBA uygulamasında yer alan çeşitli kaynakların öğrencilerin öğrenmesini desteklemesi bakımından tercih ettikleri söylenebilir.

EBA Kullanımında “Yaşanan Sorunlar” Kategorisine Yönelik Tartışma ve Sonuç

Öğrencilerin EBA kullanımında yaşanan sorunlara dair, sistemin yavaş çalıştığı ve bazen açılmaması gibi teknik sıkıntıların olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Doğan ve Koçak (2020, s. 121) da çalışmalarında EBA sisteminin yavaş çalıştığı ve sistemin açılmaması gibi sıkıntıların olduğu sonucuna ulaşımlardır. Türker ve Dünder (2020, s. 338) çalışmalarında EBA’ya giriş ve kullanım sırasında yaşanan sıkıntıları kullanıcı sayısının fazla olması ve bu yoğunluğa hizmet edecek yeterli alt yapının olmamasına bağlamışlardır. Mevcut çalışmada elde edilen bir diğer sonuç ise sistemin öğrencileri uygulamadan atması şeklindedir. Benzer olarak Tüysüz ve Çümen (2016, s.

288) çalışmalarında öğrencilerin yaşadığı sıkıntılardan birinin de sitenin öğrencileri attığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada elde edilen bir diğer sonuç ise EBA platformu kullanımına dair gerekli bilgilendirmelerin yapılmamasından kaynaklı sorun yaşanılmasıdır. Saklan ve Ünal (2018, s. 520) yaptıkları çalışmada, öğretmenlerin EBA tanıtım çalışmalarını yetersiz buldukları ve kendi çabalarıyla bu platformu öğrendikleri sonucuna ulaşılmıştır. Buradan hareketle, EBA platformunun kullanımına yönelik bilgilendirmenin yetersiz olmasından dolayı öğrencilerin sıkıntı yaşadıkları ifade edilebilir.

EBA Kullanımının “Olumlu Yönleri” Kategorisine Yönelik Tartışma ve Sonuç

Öğrenciler EBA platformunun kaynaklara erişim, öğrenmeye katkıda bulunması, derslere ilgiyi artırması, bilgiye ulaşımı kolaylaştırması, ders çalışmaya yardımcı olması ve geniş arşive sahip olması bakımından olumlu özelliklere sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, EBA'nın olumlu anlamda farklı kaynaklara ulaşabilme ve öğrenilenlerin pekiştirilmesi (Demir, vd., 2020, s. 417), yardımcı kaynak temini ve öğrenmeyi sağlaması, bilgi arşivi oluşturması, dersi ilgi çekici hale getirmesi (Türker ve Güven, 2016, s. 250) bakımından alan yazındaki ilgili çalışmaların sonuçlarıyla uyum göstermektedir. Ulaşılan bir diğer sonuç ise EBA'nın uzaktan eğitimi ve internetin olduğu her yerde öğrenme-öğretme faaliyetlerini sağlaması olmuştur. Elde edilen bu sonuç Ezer ve Aksüt (2021, s. 213)'ün EBA'nın güçlü yönlerinden birinin her an her yerde eğitimi sağlaması sonucu ile uyum göstermektedir. Nitekim salgın sürecinde eğitim öğretim faaliyetlerinin uzaktan yürütülmek zorunda kalınmasından dolayı EBA sisteminin eğitim öğretim sürecini mümkün olduğunca kesintiye uğramadan devam etmesi bakımından büyük öneme sahip (Türker ve Dünder, 2020, s. 341) olduğu bilinen bir gerçektir.

EBA kullanımının “Olumsuz Yönleri” Kategorisine Yönelik Tartışma ve Sonuç

Araştırma sonucunda, canlı derse girişte bekleme süresi vermesinin EBA'nın olumsuz yönlerinden biri olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bir diğer sonuç ise seçmeli derslerde kaynak olmaması veya sınırlı sayıda çalışma bulunması olmuştur. Kana ve Aydın (2017, s. 1500) da çalışmalarında öğretmenlerin EBA'yı yetersiz buldukları yönlerden birinin bütün derslere ait içerik bulunmaması olduğunu belirlemişlerdir.

Çalışmada elde edilen bir diğer sonuç ise EBA canlı ders saatlerinin çok geç saatlere kadar sürmesi ve öğrencilerde baş ağrısı oluşturmasıdır. Devamlı olarak ekrana bakma bir süre sonra baş ağrısı, göz bozukluğu gibi sağlık problemlerinin oluşmasına neden olabilmektedir (Minaz ve Bozkurt, 2017, s. 271). Dolayısıyla öğrencilerin canlı ders saatlerinin akşama kadar sürmesinden ve uzaktan eğitim sürecinde EBA platformunu dersleri için yoğun bir şekilde kullanmaları açısından sürekli ekrana bakmak zorunda kaldıkları için öğrencilerde baş ağrısı oluşturmuş olabilir.

Elde edilen sonuçlardan bir diğeri ise EBA asistanının öğrencilere tam anlamıyla yardımcı olmamasıdır. EBA Asistan yapay zekâ teknolojilerinin ağırlıklı kullanıldığı olası kullanıcı sorularını yanıtlayabilmesi, soru sorulmaya devam edildiği sürece daha fazla öğrenme sağlayıp ve sorulara daha iyi yanıt verebilmesi adına geliştirilmiştir (MEB, 2020). Dolayısıyla EBA Asistanın yeni geliştirilmiş olması ve yapay zekâ olması bakımından öğrenci sorularına yardımcı olmada yetersiz kaldığı söylenebilir.

EBA Ders İçeriklerinin “Olumlu Yönleri” Kategorisine Yönelik Tartışma ve Sonuç

Araştırmada EBA ders içeriklerinin konuları daha iyi anlama, konu tekrarı yapabilme, videolarla pekiştirme, görsel ve eğlenceli olması, deney yapılabilmesi, ön hazırlık sağlaması, soruların gelişime katkı sağlaması bakımından olumlu yönleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuç ile EBA içeriklerinin sağladığı avantajlara dair alan yazındaki çalışmaların (Bakırcı ve Kılıç, 2021, s. 692; Timur, vd., 2017, s. 52; Tüysüz ve Çümen, 2016, s. 292; Kana ve Aydın, 2017, s. 1502) sonuçları benzerlik göstermektedir. Teknolojik araçlar öğrencilerin hızlı bir şekilde öğrenmelerini sağlamaktadır (Picard, 2009, s. 81). Bu bakımdan öğrencilerin EBA’da yer alan içerikler sayesinde konuları daha iyi öğrendiklerini düşünmelerinin nedeni, bu platformun teknolojik açıdan farklı birçok donanıma (etkinlik, video, görsel içerik, etkileşimli kitaplar vb.) sahip olması şeklinde açıklanabilir.

Ayrıca elde edilen bir diğer sonuç ise EBA’da yer alan ders içeriklerinin not alma imkânı sunması, etkileşimli kitaplar içermesi, MEB’in onayladığı testleri içermesi ve sınava yönelik örnek soruların yer almasıdır. Öğrenciler sınavlarda başarılı olabilmek için çeşitli ders materyallerine ihtiyaç duymaktadır (Bahçeci ve Efe, 2018, s. 679). Dolayısıyla öğrencilerin sınavlarda başarılı olabilmeleri için özellikle uzaktan eğitim sürecinde EBA’da yer alan ders içeriklerini tercih edip olumlu yönlerini keşfettikleri söylenebilir.

EBA Ders İçeriklerinin “Olumsuz Yönleri” Kategorisine Yönelik Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonucunda, öğrencilerin EBA’da yer alan ders içeriklerinin (video, test vb.) açılmaması sorunu ile karşılaştıkları belirlenmiştir. Bu sonuç, Tüysüz ve Çümen (2016, s. 288)’in çalışmalarında EBA kullanımında yaşanan sıkıntılardan birini de videoların açılmaması olduğu sonucu ile benzerlik göstermektedir. Elde edilen bir diğer sonuç ise EBA üzerinden verilen ödevlerin öğrenciler tarafından yapılmış olmasına rağmen sistemde yapılmamış gibi gözükmesidir. Bu sıkıntıların nedeni teknik aksaklıklar olabilir.

Elde edilen bir diğer sonuç ise öğrencilerin testleri ve testlerdeki soru sayısını ve etkinlikleri az bulmalarıdır. Alanyazında da EBA’nın ders içeriklerinin yetersiz olduğunu belirten çalışmalar bulunmaktadır (Tüysüz ve Çümen, 2016, s. 293; Kurtdede Fidan, vd., 2016, s. 634; Sağır ve Dal, 2021, s. 346). Buna ek olarak, EBA’da yer alan videoların kısa olması ve ilgi çekici olmaması da olumsuz yön olarak ifade edilmiştir. Elde edilen bu sonuç, Bakırcı ve Kılıç (2020, s. 693)’in çalışmalarında öğrencilerin video sürelerini kısa bulmaları sonucu ile benzer niteliktedir. Atasoy ve Nayir (2019, s. 34)’in çalışmalarında da öğrencilerden bazılarının videoları sıkıcı bulmaları sonucu elde edilmiştir. Bulgulardan hareketle, öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde kendilerini geliştirebilmeleri adına daha nitelikli içeriğe ihtiyaç duydukları söylenebilir. Nitekim Timur vd. (2017, s. 52)’nin çalışmalarında öğrencilerin EBA içeriğinin zenginleştirilmesine dair öneri sunmaları bu durumu destekler niteliktedir. Çalışmada dikkat çeken sonuçlardan biri de EBA’da yer alan kitapların öğrenciler tarafından indirilememesi ve aynı içerikten tekrar yararlanmak istediklerinde ilgili içeriğe ulaşamamalarıdır.

EBA Puan Sisteminin “Olumlu Yönleri” Kategorisine Yönelik Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonucunda, EBA puan sisteminin rekabeti sağlaması, başarı durumunu görme, motivasyonu yükseltme, ilgi çekici olması, soru çözümünü ve başarıyı artması gibi olumlu yönleri olduğu belirlenmiştir. Ayrıca puan sisteminin EBA’ya giriş isteğini artırması, puan almaya çalışılırken ilgili konunun anlaşılması, kişinin kendisiyle yarışmasına neden olması elde edilen diğer sonuçlar arasındadır. Bu sonuç, Çiftçi ve Aydın (2020, s. 124)’in çalışmalarında

öğretmenlerin EBA puan sistemini faydalı bulmadıkları sonucu ile örtüşmemektedir. Bu çelişkinin nedeni, öğrencilerin yaşları itibarıyla puan sisteminin rekabet ortamı yaratmasının dışsal motivasyon sağlaması ve öğrenciler açısından ilgi çekici olması olabilir. Öte yandan, öğretmenler eğitim açısından büyük resmi daha net görebildikleri için puan sistemi gibi dışsal motivasyon öğelerinden daha çok içsel motivasyonu artıracak kalıcı unsurlara önem verdikleri için de böyle bir farklılık oluşmuş olabilir.

EBA Puan Sisteminin “Olumsuz Yönleri” Kategorisine Yönelik Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonucunda, öğrenciler EBA puan sisteminden dolayı sınıf duvarlarında gereksiz, fazla paylaşımların yapıldığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Canpolat ve Yıldırım (2021, s. 96) da çalışmalarında EBA puan sisteminin öğretmen ve öğrencileri gereksiz paylaşımlara yönelttiği sonucuna ulaşmışlardır. Bulgulardan hareketle, öğrencilerin sınıf duvarlarında paylaşım yaptıkça puan kazanmaları ve bu sistemin öğrencileri gereksiz paylaşımlara sevk etmesi bu durumun ortaya çıkmasına neden olmuş olabilir. Ayrıca EBA puan sisteminde hile yapılabilmesi, puan kazanmak için soruların atılarak çözülmesi ve bazen içeriklerden puan gelmemesi olumsuz özellikler olarak ifade edilmiştir.

EBA Aracılığıyla Gerçekleştirilen “Canlı Derste Yaşanan Sorunlar” Kategorisine Yönelik Sonuç ve Tartışma

Araştırmada, EBA platformu aracılığıyla gerçekleştirilen canlı derslerde sesin ve ekran paylaşımının gelmemesi, ekranının donması, sistemin atması gibi sorunların olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Arslan ve Şumuer (2020, s. 214) de çalışmalarında yaşanan bu sorunlara benzer nitelikte sonuçlar elde etmişlerdir. Eşzamanlı sanal sınıf araçlarında görüntü, ses ve veri karşılıklı iletişimi ve etkileşimi sağlayabilen araçlardır (Yıldırım, vd., 2011, s. 2). Dolayısıyla canlı derslerde yaşanan teknik sıkıntılar öğretmen ve öğrenci arasındaki karşılıklı iletişim ve etkileşime engel oluşturması bakımından süreci verimsizleştiren olumsuz bir unsur olarak değerlendirilebilir.

“EBA’ya Erişim” Kategorisine Yönelik Sonuç ve Tartışma

Araştırmada, öğrencilerin çoğunlukla EBA’ya erişimde bir sıkıntı yaşamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, Demir vd. (2018, s. 418)’nin çalışmalarının sonuçlarıyla uyum sağlamaktadır. MEB tarafından eba.gov.tr ve EBA mobil uygulaması üzerinden hizmet sunan eğitim portalında yer alan içeriklere öğrencilerin erişim sağlayabilmesi için tüm telefon aboneleri için belli bir kotada olmak üzere internet desteği sağlanmıştır (EBA, 2021b). Dolayısıyla öğrencilerin EBA’ya erişim konusunda sıkıntılarının olmamasında verilen desteğin de katkısı olabilir. Öte yandan mevcut çalışmada EBA’nın yüklenmesinde sorun yaşandığı ve bazen internetten dolayı erişimde sıkıntılarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

EBA’da Yaşanan Sorunlar için “Çözüm Önerileri” Kategorisine Yönelik Sonuç ve Tartışma

Araştırmada, EBA’da yaşanan sorunlar adına internet odaklı çözüm önerileri sunulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir deyişle, MEB tarafından verilen internetin canlı dersler için kullanılamaması öğrenciler tarafından sorun olarak görülmüştür. Ayrıca öğrenciler test sayılarının ve video sürelerinin artırılması, seçmeli derslere ait içeriklerin yer alması gibi ders içeriklerinin zenginleştirilmesi kapsamında önerilerde bulunmuşlardır. Ayrıca, mevcut araştırmada EBA kullanımında öğrencilere yardımcı bir rehber olması gerektiği, EBA üzerinde

ders notu tutabilme özelliği getirilmesi ve ödevlerin çözümünde yaşanan sorunların giderilmesi gerektiği şeklinde çözüm önerilerinde buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bulgulardan hareketle, öğrencilerin EBA üzerinden verilen ödevleri yapmalarına rağmen sistemin ödevi yapmamış gibi göstermesi onların bu soruna çözüm önerisi getirmelerine neden olmuş olabilir.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında, Covid-19 salgını öncesinde ve sonrasında öğrenme ortamlarında meydana gelen değişimler neticesinde eğitim öğretim sürecinde büyük değişimler meydana gelmiştir (Kırmızıgül, 2020, s. 287). Bu değişimlerden biri olan EBA platformunun salgın sonrasında güncellenmesinden kaynaklı çalışma kapsamında elde edilen bazı sonuçlar alanyazından farklılık gösterebilmiştir. Nitekim benzer çalışmalarda (Bahçeci ve Efe, 2018; Coşkunserçe ve İzcitürk, 2019; Çiftçi ve Aydın, 2020; Kapıdere ve Çetinkaya, 2017; Timur, vd., 2017; Türker ve Dünder, 2020; Tüysüz ve Çümen, 2016) bu durum açıkça görülmektedir. Salgın sürecinde kuşkusuz en çok kullanılan platform olan EBA, canlı ders altyapısı ve öğretim materyali sunması açısından eğitimi desteklemesinin yanı sıra uzaktan eğitim yoluyla sunulan içeriklerin niteliği, öğrencilerin sahip olduğu imkanların farklılığından ötürü bazı aksamaları ve öğrenme kayıpları gibi olumsuzlukları da beraberinde getirmiştir (Tonbuloğlu, 2021, s. 10). Buradan hareketle çalışma kapsamında elde edilen sonuçlar salgın öncesi ve sonrası anlamında değişmesi bakımından olağandır.

Öneriler

1. Bu çalışmanın bulguları yarı yapılandırılmış görüşme ile elde edilmiştir. Araştırmanın sonuçları ortaokulda öğrenim gören üç erkek ve beş kadın ile sınırlıdır. İleride yapılabilecek çalışmalar için bu sayı artırılabilir ve farklı veri toplama araçları kullanılarak farklı sınıf seviyelerindeki öğrenenlerin bu konu hakkındaki görüşleri alınabilir.
2. Bu çalışma nitel araştırma kapsamında yürütülmüştür. Hem nitel hem de nicel çalışmalar birlikte yürütülerek yöntem çeşitlenmesi kullanılabilir.
3. Ortaokul öğrencileri ile ortaokul öğretmenlerinin EBA'ya yönelik düşüncelerini belirleyen ve karşılaştırma yapılan farklı bir araştırma gerçekleştirilebilir.
4. Bulgulardan hareketle EBA ders içerikleri zenginleştirilmeli ve özellikle seçmeli derslere ait içeriklerin yer alması sağlanmalıdır.
5. EBA aracılığıyla canlı derslere girişte öğrencilerin ekranına yansıyan bekleme süresi kaldırılmalı, canlı ders saatlerine düzenleme getirilmeli ve EBA kullanımı için operatörlerin verdiği internetlerin canlı dersler için kullanımı sağlanmalıdır.
6. EBA'nın ve ders içeriklerin açılmaması gibi yaşanan sıkıntıların çözümlenebilmesi için sistemin alt yapısının güçlendirilmesi sağlanmalıdır.
7. EBA'da yer alan ders video süreleri, testlerde yer alan soru sayıları, animasyon ve etkinlik sayıları artırılmalıdır.
8. EBA puan sistemi kapsamında puan alabilmek için sınıf duvarlarında fazla paylaşımların yapıldığı belirlenmiştir. Bu kapsamda öğrencilere paylaşım sınırı getirilebilir.
9. EBA asistan geliştirilmeli ve öğrencilere sistemi kullanmada yardımcı olacak yeni düzenlemeler getirilmelidir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırma için Erciyes Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'ndan (27/07/2021) etik izin alınmıştır.

Kaynakça/References

- Aktay, S. ve Keskin, T. (2016). Eğitim bilişim ağı (EBA) incelemesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 27-44.
- Alabay, A. ve Taşdelen, V. (2017). Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA (eğitimde bilişim ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı*, 27-29.
- Arkan, A. ve Kaya, E. (2018). Eğitim bilişim ağı (EBA) ve 2023 eğitim vizyonu. *SETA Perspektif*, 221, 1-5.
- Arslan, Y. ve Şumuer, E. (2020). COVID-19 döneminde sanal sınıflarda öğretmenlerin karşılaştıkları sınıf yönetimi sorunları. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 201-230. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.791453>
- Atasoy, M. ve Nayir, Ö. Y. (2019). Eğitim bilişim ağı (EBA) video modüllerinin matematik dersinde kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri. *Uluslararası Bilim ve Eğitim Dergisi*, 2(1), 24-37.
- Bahçeci, F. ve Efe, B. (2018). Öğrencilerin eğitim bilişim ağı (EBA) sitesine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 11(4), 676-692. <https://doi.org/10.30831/akueg.387055>
- Bakırcı, H. ve Kılıç, K. (2021). Eğitim bilişim ağı video modüllerinin fen bilimleri dersinde kullanımına ilişkin sekizinci sınıf öğrenci görüşlerinin incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 685-705. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.919600>
- Bektaş, O. (2021). Nitel araştırmada veri analizi. M. Çelebi (Editör). *Nitel araştırma yöntemleri* (ss.165-180). Pegem Akademi.
- Canpolat, U. ve Yıldırım, Y. (2021). Ortaokul öğretmenlerinin COVID-19 salgın sürecinde uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 74-109.
- Coşkunserçe, O. ve İşçitürk, G. B. (2019). Eğitim bilişim ağı (EBA) platformu hakkında öğrencilerin farkındalığının artırılmasına yönelik bir durum çalışması. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 260-276.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions*. California: Sage.
- Çiftçi, B. ve Aydın, A. (2020). Eğitim bilişim ağı (EBA) platformu hakkında fen bilimleri öğretmenlerinin görüşleri. *Türkiye Kimya Derneği Dergisi Kısım C: Kimya Eğitimi*, 5(2), 111-130. <https://doi.org/10.37995/jotcsc.765647>
- Demir, D., Özdiñç, F. ve Ünal E. (2018). Eğitim bilişim ağı (EBA) portalına katılımın incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 407-422. <https://doi.org/10.17556/erziefd.402125>
- Doğan, S. ve Koçak, E. (2020). EBA sistemi bağlamında uzaktan eğitim faaliyetleri üzerine bir inceleme. *Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(14), 111-124.
- Demirer, V. ve Dikmen, C. H. (2018). Öğretmenlerin FATİH Projesine yönelik görüşlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi bağlamında incelenmesi. *İlköğretim Online*, 17(1), 26-46.
- Eğitim Bilişim Ağı (EBA) (2021a). *EBA web sayfası*. <https://www.eba.gov.tr> Erişim tarihi 06.06.2021
- Eğitim Bilişim Ağı (EBA) (2021b). <https://www.eba.gov.tr/3gb>

Ezer, F. ve Aksüt, S. (2021). Covid-19 Sürecinde sosyal bilgiler dersinde eğitim bilişim ağı platformunu kullanmaya yönelik sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 197-233. <https://doi.org/10.17679/inuefd.771367>

Gezer, M. ve Durdu, L. (2020). Eğitim bilişim ağı (EBA) ile ilgili tezlerin sistematik analizi. *Başkent University Journal of Education*, 7(2), 393-408.

Işık, M. ve Bahat, İ. (2021). COVID 19: Eğitimde yeni arayışlar. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 82-89

Kana, F. ve Aydın, V. (2017). Ortaokul öğretmenleri ve öğrencilerinin eğitim bilişim ağı hakkında görüşleri. *Journal of Social And Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 4(13), 1494-1504.

Kana, F. ve Saygılı, D. (2016). Ortaöğretim Türk dili ve edebiyatı dersinde eğitim bilişim ağı'nın kullanımına yönelik öğrenci görüşlerine yönelik bir durum çalışması. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 20, 11-23.

Kapıdere, M. ve Çetinkaya, H. N. (2017). Eğitim bilişim ağı (EBA) mobil uygulamasının değerlendirilmesi. *International Journal of Active Learning*, 2(2), 1-14.

Kırmızıgül, H. G. (2020). COVID-19 salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 283-289.

Kurtdede Fidan, N., Erbasan, Ö. ve Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin Eğitim Bilişim Ağı'ndan (EBA) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Journal of International Social Research*, 9(45), 626-637.

MEB (2020). "EBA Asistan" Uzaktan Eğitimde Cevapsız Soru Bırakmayacak. <Http://Www.Meb.Gov.Tr/Eba-Asistan-Uzaktan-Egitimde-Cevapsiz-Soru-Birakmayacak/Haber/20829/Tr>

MEB (2021). *Eğitimde FATİH Projesi*. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/about.html> Erişim tarihi: 06.06.2021

Merriam, B. S. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. Ankara: Nobel Yayınları.

Minaz, A. ve Bozkurt, Ö. Ç. (2017). Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin ve kullanım amaçlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 268-286. <https://doi.org/10.20875/makusobed.306903>

Özer, M. (2020). "Educational Policy Actions by the Ministry of National Education in the times of COVID-19 Pandemic in Turkey", *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 28(3), 1124-1129. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.722280>

Picard, P. M. (2009). *Technology-based interviews: Constructing better student attitudes toward history by using technology to develop a technology-based interview archive of the Great Depression* [Doctoral dissertation] Columbia University.

Sağır, Ş. U. ve Dal, E. (2021). Pandemi sürecinde EBA platformuna yönelik sınıf öğretmenlerinin ve öğrencilerinin görüşleri. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 333-352. <https://doi.org/10.53506/egitim.901669>

Saklan, H. ve Ünal, C. (2018). Teknoloji dostu fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) hakkındaki görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 12(1), 493-526. <https://doi.org/10.17522/balikesirnef.437847>

Timur, B., Yılmaz, Ş., ve İşseven, A. (2017). Ortaokul öğrencilerinin eğitim bilişim ağı (EBA) sistemini kullanmaya yönelik görüşleri. *Asya Öğretim Dergisi*, 5(1), 44-54

Türel, Y. K. ve Gürol, M. (2009). Öğrenme nesnelerinin öğrenme boyutu. *Education Sciences*, 4(1), 208-217.

Türker, A. ve Güven, C. (2016). Lise öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) projesinden yararlanma düzeyleri ve proje ile ilgili görüşleri. *Eğitim-Öğretim Araştırma Dergisi*.5(1), 214-253.

Tüysüz, C. ve Çümen, V. (2016). EBA ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 278-296.

Willis, B. D. (1993). *Distance education: A practical guide*. New Jersey: Educational Technology

Tonbuloğlu, B. (2021). Türkiye’de acil durum uzaktan öğretim ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) incelemesi, (Politika Notu: 2021/26). İstanbul: İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (11. baskı). Ankara: Seçkin yayıncılık

Yıldırım, D., Tüzün, H., Çınar, M., Akıncı, A., Kalaycı, E. ve Bilgiç, H. G. (2011). Uzaktan eğitimde kullanılan eşzamanlı sanal sınıf araçlarının karşılaştırılması. *Akademik Bilişim*, 451-456.

İletişim/Correspondence

Yüksek Lisans Öğrencisi Eda OĞUZTEKİN

edaoguztekin@gmail.com

Doç. Dr. Oktay BEKTAŞ

obektas@erciyes.edu.tr

Dr. Melek KARACA

melekkaraca38@gmail.com

Prof. Dr. Mustafa METİN

mustafametin@erciyes.edu.tr